

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/3179
Toplantı Tarihi/Sayısı : 29.12.2025/60
Karar Numarası : 2025/930
Başvuran : ...
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, astım hastası olan ve sigara kullanmayan başvuranın bulunduğu kapalı ceza infaz kurumunda sigara içilen ve kapasitesinin üzerinde mahpus barındırılan koğuştaki cezasının infaz edilmesinin kötü muamele teşkil ettiği iddiasına ve başvuranın sigara içilmeyen koğuştaki kalma talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran; Yozgat 1 No'lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulduğunu, bulunduğu Kuruma 16/5/2023 tarihinde Ereğli T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan asayiş ve güvenlik gerekçesi ile nakil ile geldiğini, sigara içilmeyen ... No'lu koğuştaki kalıyorken 11/9/2025 tarihinde aynı koğuştaki kalan başka bir hükümlünün kendisine kin ve husumet gütmesi nedeniyle tedbiren koğuşunun değiştirildiğini, ... No'lu sigara içilen koğuştaki alındığını, bu koğuşun yatakhane kapasitesi 20 olmasına rağmen koğuştaki 26 kişi kaldığını, yatağını merdiven altında bir yere sererek uyuduğunu, 15/9/2025 tarihinde sigara içilmeyen ... koğuşuna verildiğini, bu koğuştaki başka bir hükümlü ile yaşadığı tartışma neticesinde tekrar koğuşunun değiştirilerek ... koğuşuna konduğunu, son gelen kişi olduğu için yatağını serecek yer bulamadığını, sigara kullanmayan ve astım rahatsızlığı olan bir mahkum olarak sigara içilen koğuştaki konulmasının insan hakları ihlali teşkil ettiğini, koğuş değişikliği için İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığına başvurduğunu, ... ve ... koğuşlarında sigara içilmeyen iki koğuştaki da daha önce kalması ve bu koğuşlardaki asayiş ve güvenlik olayları gerekçesiyle barındırılmasının uygun olmayacağı kanaatiyle talebinin reddedildiğini, yaşanan disiplin olaylarında hakkında işlem yapılmadığını ve olayların mağduru olduğunu, buna rağmen koğuşu değiştirilen kişinin kendisi olduğunu, disiplin cezası aldığı halde koğuşu değiştirilmeyen mahkumların olmasının eşitliğe aykırılık teşkil ettiğini, bahse konu ceza infaz kurumu idaresinin koğuş değişikliği kararlarında çifte standart uygulamakta olduğunu iddia etmekte ve sigara içilmeyen koğuştaki geçmeyi talep etmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesinde "Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır." hükmü yer almaktadır.

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinde "Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. (...)" hükmü yer almaktadır.

5. 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde "Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir." hükmü yer almaktadır.

6. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinde "(1) Kurumun görevleri şunlardır: ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ..." hükmü yer almaktadır.

7. Mezkûr Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinde "(...) (4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. (...) (9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir." hükmü yer almaktadır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesinde "(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz." hükmü yer almaktadır.

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinde "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir." hükmü yer almaktadır.

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön inceleme üzerine verilecek kararlar" başlıklı 49'uncu maddesinde "(1) Başvurunun, 48 inci maddede yer alan şartlardan herhangi birini taşıyamaması hâlinde incelenemezlik

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

kararı verilir.” hükmü yer almaktadır.

11. Yine mezkûr Yönetmelik’in “*İncelenemezlik kararı*” başlıklı 66’ncı maddesinde “(1) Kurum ön inceleme aşamasında; Kurumun görev alanına girmeyen yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ve Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemlere yönelik olan, Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve tarafları aynı olan, Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve tarafları aynı olan, yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olan, belli bir konuyu içermeyen, Kanuna göre başvuruda bulunması gereken bilgiler yer almayan, ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar görmeyen başvurulara ilişkin incelenemezlik kararı verir.” hükmü yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında yer almaktadır.

14. Başvuru, astım hastası olan ve sigara kullanmayan başvuranın bulunduğu kapalı ceza infaz kurumunda sigara içilen ve kapasitesinin üzerinde mahpus barındırılan koğuştaki cezasının infaz edilmesinin kötü muamele teşkil ettiği iddiasına ve başvuranın sigara içilmeyen koğuştaki kalma talebine ilişkindir.

15. Yozgat 1 No’lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 1/10/2025 tarihli ve ... sayılı kararında “*Başvuranın Kuruma 16/5/2023 tarihinde Konya Ereğli T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan asayiş ve güvenlik nedeniyle nakledildiği, Kuruma geldiği zamandan itibaren 11 adet oda değişikliği yaptığı, sigara içilmeyen iki koğuş olan ... ve ... koğuşlarında daha önce kaldığı, başvuranın daha önce disiplin cezasına karışmış olması, sigara içilmeyen iki koğuş haricinde suç grubuna uygun sigara içilmeyen başka koğuş bulunmaması nedeniyle başvuranın koğuş değişikliği talep ettiği sigara içilmeyen koğuşlara geçişinin asayiş, disiplin ve güvenliğin sağlanması açısından mümkün olmayacağı değerlendirilmiş*” ve oda/koğuş değişikliği kararının reddine karar verilmiştir. Söz konusu karara karşı başvuran tarafından 3/10/2025 tarihinde Yozgat İnfaz Hakimliğine itiraz edildiği belirtilmiştir.

16. Başvuru dilekçesi ve eklerinden; başvuranın konuya ilişkin Yozgat 1 No’lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığına başvurarak koğuş değişikliği talep ettiği, 1/10/2025

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

tarıhli ve ... sayılı karar ile oda/koğuğ değişikliği talebinin reddedildiği, akabinde 1/10/2025 tarihli İdare ve Gözlem Kurulu ret kararına karşı 3/10/2025 tarihinde Yozgat İnfaz Hakimliğine itiraz ettiği anlaşıldığından konunun yargı yetkisi kapsamında kaldığı değerlendirilmiştir.

17. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

18. Başvuru dilekçesi yukarıda açıklanan gerekçeler ve anılan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, başvuranın iddia ve talebinin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereği Kurumun görev alanına girmediği ve Yönetmelik'in 66'ncı maddesi uyarınca hakkında incelenemezlik kararı verilmesi gereken başvurular arasında yer aldığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun İNCELENEMEZ OLDUğUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

29/12/2025 tarihinde OY BİRLİğİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Evren BAşAR
ye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
ye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Üye

e-imzalıdır

Tayyip UÇAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>